

از ذهن ساده ساز تا وعده های بی سرانجام

مقاومت بی فایده است

VAR

می خواهیم

مجوز استفاده از VAR به صورت آنلاین برای یک لیگ صادر شود. در واقع فرآیند آماده سازی و بهره گیری از فناوری VAR حداقل به ۳ تا ۶ ماه زمان نیاز دارد اما دستگاه تولید وعده که در فدراسیون فوتبال روشن بود، بی توجه به این قواعد، قصد داشت از ابتکار خود رونمایی کند که با مخالفت جدی فیفا، این پروژه به بایگانی رفت.

امسال VAR می آید، سال دیگر می آید

در تابستان ۹۸ و درست در همان روزهایی که لیگ نوزدهم به بهانه نصب صندلی، دوربین و گیت های الکترونیکی با یک ماه تأخیر آغاز شد، بار دیگر بحث استفاده از VAR در لیگ به جریان افتاد و همان موقع گفته شد از سال آینده، ورزشگاه هایی که فاقد این تجهیزات باشند، حق میزبانی در لیگ را نخواهند داشت اما همان موقع هم کسی این تهدید را جدی نگرفت. چرا که اساساً مشخص نبود روی سخن این تهدید با کیست؟ در لیگ ۱۶ تیمی ایران، ۱۴ تیم صاحب ورزشگاه اختصاصی نیستند و ورزشگاه های عمومی به شکل اجاره ای استفاده می کنند. وقتی باشگاه هایی مثل استقلال و پرسپولیس برای هر بار بازی کردن در ورزشگاه آزادی، حدود ۲۵۰ میلیون تومان اجاره می پردازند، چرا باید ۳۰۰ هزار دلار بابت تجهیز ورزشگاهی که دولت مالک آن است، هزینه کنند؟

چند ماه بعد و در دی ماه ۹۸ و در تعطیلی نیم فصل، این حیدر بهاروند بود که به عنوان رئیس سازمان لیگ، وعده ورود VAR به لیگ برتر را تکرار کرد و اعلام کرد از لیگ بیستم، سیستم کمک داور ویدئویی مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت. البته ۴ ماه وقفه کرونایی، تقویم عادی فوتبال را بهم ریخت اما قاعدتاً وعده ای که بهاروند داده، باید پاییز امسال عملیاتی شود. آیا شما نشانه هایی از ورود VAR به لیگ برتر می بینید؟

چرخ را دوباره اختراع نکنید

اگر فقط به لیگ نوزدهم و خطاهای پرتعداد داوران نگاه کنیم، به این نتیجه می رسیم که VAR برای فوتبال ایران از آن شب واجب تر است. در لیگی که هنوز به پایان نرسیده، اشتباهات دآوری چنان گل درشت و غیرقابل کتمان شده که نمی توان آن را عادی قلمداد کرد. در همه جای دنیا، داوران با یک اشتباه بزرگ گاهی در نتیجه یک بازی تأثیرگذار می شوند اما وقتی هر هفته این اتفاق تکرار می شود، لزوم استفاده از VAR بیشتر و بیشتر می شود.

طبعاً هیچ کس نمی تواند ادعا کند که با ورود کمک داور ویدئویی، اشتباهات دآوری در فوتبال ایران به صفر می رسد. همانطور که در بقیه دنیا نیز این اتفاق نیافتاده ولی لاقط بخش مهمی از اشتباهات بزرگی که این روزها شاهد آن هستیم، اصلاح می شود. برای استفاده از VAR نیازی به اختراع دوباره چرخ نیست. بیایید این بار از ابتکارها و ساده سازی ها دست بکشید و همان راهی را بروید که بقیه رفتند.

برای داور وسط هم تعبیه می شود که خود او در فرآیند تصمیم گیری، نقش بیشتری داشته باشد و یک بار دیگر آن لحظه خاص را بازبینی کند اما به طور مثال در لیگ برتر انگلیس، خبری از تجهیزات کنار زمین نیست. اما در پاییز و زمستان ۹۷، مدیران فدراسیون فوتبال تشخیص داده بودند که می شود با کم کردن زوائد و تشریفات، VAR بومی طراحی کرد. نقشه این بود، یک مانیتور در کنار زمین نصب می کنیم. داور هم با چند داور دیگر که در اتاقی مستقر شده اند، ارتباط رادیویی برقرار می کند و از طریق بازبینی تصاویر ضبط شده تلویزیونی (چیزی شبیه کشتی) بهترین تصمیم را می گیرد. این ساده ترین راه حل برای استفاده از این فناوری بود که گفته می شد نصب تجهیزات از شرکت های مورد تأیید فیفا، در هر ورزشگاه حدود ۳۰۰ هزار دلار هزینه خواهد داشت اما ظاهراً با یک ابتکار و با چند میلیون تومان، معضل VAR برای همیشه حل می شد.

خطر تعلیق!

در اسفند ۹۷ و چند هفته پیش از اینکه دربی تهران با VAR برگزار شود، داور رفعتی اعلام کرد مکاتبات با فیفا نتیجه مثبتی نداشته و فدراسیون جهانی فوتبال با استفاده از VAR بومی ما مخالفت کرده است. این درحالی بود که پیش از آن گفته می شد پیر لوییچی کولینا، داور سرشناس ایتالیایی همزمان با دربی به ایران می آید تا نقشی نظارتی در این قضیه داشته باشد اما خیلی زود مشخص شد که فرمول ساده سازی مسائل تخصصی در فدراسیون فوتبال ایران، لاقط در این مورد خاص به جواب نخواهد رسید و در همان دوران، فدراسیون فوتبال تایلد هم که قصد داشته ابتکار مشابهی بزند، تا مرز تعلیق پیش رفته!

فیفا برای استفاده از VAR قوانین مشخصی دارد. اول اینکه تجهیزات آن باید از شرکت های مورد تأیید خریداری شود. بعد از آن نوبت به آموزش داوران می رسد که باید در دوره هایی که هر چند ماه یک بار برگزار می شود، شرکت کنند و پس از آن برای مدتی VAR به صورت آفلاین آزمایش شود و نتایج آن برای فیفا ارسال شود تا بعد از تأیید نهایی،

علی مغانی

Ali Moghani

ساده انگاری و ساده سازی یکی از ویژگی های پررنگ فوتبال ایران است. سال هاست به تماشای مدیران ورزشی کم دانش و «ساده انگار» نشسته ایم که پیچیده ترین مسائل را با نگاهی سطحی و کم عمق، «ساده سازی» می کنند. این یک فرمول همیشه برنده است؛ مجهولات را تا حد ممکن از معادلات حذف کن و با یک جمع و تفریق ساده به جواب برس. داستان حضور تکنولوژی VAR در فوتبال ایران هم از همین قاعده پیروی می کند. برای اینکه پرونده کمک داور ویدئویی در فوتبال ایران را مرور کنیم، باید کمی به عقب تر برگردیم؛ به پاییز دو سال پیش.

مژده، مژده، VAR می آید

در آذرماه ۹۷ بود که مهدی تاج، رئیس سابق فدراسیون فوتبال نوید داد که به زودی لیگ برتر ایران به فناوری VAR مجهز می شود. او که دیده بود لیگ های کشورهای همجوار از این فناوری استفاده می کنند، با همان ذهنیت ساده ساز، به دنبال آسان ترین راه حل در این قضیه می گشت. به هر حال فدراسیون ۵ ستاره فوتبال نمی بایست از آخرین دستاورد تکنولوژی در فوتبال عقب بماند!

او در حرف هایش به تاریخ مشخصی برای استفاده از کمک داور ویدئویی اشاره نکرد و بعد از آن نوبت به داور رفعتی، رئیس وقت دیارتمان دآوری رسید که در گفت و گو با برنامه «ورزش و مردم» ادعا کرد که دربی بعدی تهران در ۱۰ فروردین ۹۸، روز رونمایی از VAR در لیگ برتر خواهد بود. همان موقع بسیاری از کارشناسان دآوری و اهل فن، با تردید به این ادعا نگاه کردند و معتقد بودند با این ضرب الاجل کوتاه، امکان استفاده از این تکنولوژی نیست اما فدراسیون فوتبال و کمیته داورانش، عقیده دیگری داشتند.

ما VAR بومی تولید کردیم

امروز همه می دانیم که VAR چطور عمل می کند. یک تیم دآوری در اتاق کنترل، هر صحنه مشکوکی که مثل گل، آفساید منجر به گل و کارت قرمز را که داور در تشخیص آن اشتباه کرده باشد، به داور وسط انتقال می دهند و به سرعت با استفاده از تصاویر چندین دوربین که فقط برای همین کار جانمایی شده، تصمیم داور را بررسی کرده و در کمترین زمان به داور بازی منتقل می کنند. در بعضی از لیگ ها، مانیتوری در کنار زمین